

УДК 330.341

Аркадій Олексійович ГУБЕРНИК

кандидат економічних наук, доцент кафедри маркетингу,
Одеський національний економічний університет, e-mail: k.market@oneu.edu.ua

ТЕХНОПАРКИ ЯК ВИД ПРОМИСЛОВОЇ КООПЕРАЦІЇ

Губерник, А. О. Технопарки як вид промислової кооперації / Аркадій Олексійович Губерник // Вісник соціально-економічних досліджень: зб. наук. праць; за ред. М. І. Зверькова (голов. ред.) та ін. (ISSN 2313-4569). – Одеса: Одеський національний економічний університет. – 2015. – Вип. 1. – № 56. – С. 41–48.

Анотація. У статті розглянуто питання щодо діяльності технопарків як науково-освітньо-промислових комплексів, у яких ефективно здійснюється промислова кооперація. Досліджено досвід функціонування технопарків і тенденції їх розвитку в найбільш розвинених країнах світу. Уточнено сучасну конкурентоспроможність України по глобальному рівню в рейтингу країн світу та її динаміку за останні роки. Проаналізовано спеціалізацію, перспективні проекти і напрями розвитку технопарків півдня України. Вивчено досвід формування «Технопарку «Хемо-Поль», пріоритетним напрямом якого є впровадження у виробництво продуктів малотоннажної хімії (МТХ) і конкурентоздатних матеріалів, а також розробка новітніх хімічних технологій. Досліджено перспективи формування агропарку «Текстиль» (м. Херсон), пріоритетним напрямком розвитку якого є нові технології глибокої переробки сировини для текстильної і легкої промисловості. Узагальнено проблеми формування і розвитку технопарків як елементу інноваційної інфраструктури, що сприяє промисловій кооперації в сучасних кризових умовах України. Запропоновано посилити маркетингову складову вирішення проблем.

Ключові слова: технопарк; інноваційна інфраструктура; промислова кооперація; проблеми формування та розвитку технопарків.

Аркадий Алексеевич ГУБЕРНИК

кандидат экономических наук, доцент кафедры маркетинга,
Одесский национальный экономический университет, e-mail: k.market@oneu.edu.ua

ТЕХНОПАРКИ КАК ВИД ПРОМЫШЛЕННОЙ КООПЕРАЦИИ

Губерник, А. А. Технопарки как вид промышленной кооперации / Аркадий Алексеевич Губерник // Вестник социально-экономических исследований: сб. науч. трудов; под ред. М. И. Зверькова (глав. ред.) и др. (ISSN 2313-4569). – Одесса: Одесский национальный экономический университет. – 2015. – Вип. 1. – № 56. – С. 41–48.

Аннотация. В статье рассмотрены вопросы, касающиеся деятельности технопарков как научно-образовательно-промышленных комплексов, в которых эффективно осуществляется промышленная кооперация. Исследован опыт функционирования технопарков и тенденции их развития в наиболее развитых странах мира. Уточнена современная конкурентоспособность Украины по глобальному уровню в рейтинге стран мира и ее динамика за последние годы. Проанализированы специализация, перспективные проекты и направления развития технопарков юга Украины. Изучен опыт формирования «Технопарка «Хемо-Поль», приоритетным направлением развития которого является внедрение в производство продуктов малотоннажной химии (МТХ) и конкурентоспособных материалов, а также разработка новейших химических технологий. Исследованы перспективы формирования агропарка «Текстиль» (г. Херсон), приоритетным направлением развития которого являются новые технологии глубокой переработки сырья для текстильной и легкой промышленности. Обобщены проблемы формирования и развития технопарков как элемента инновационной инфраструктуры, которые способствуют промышленной кооперации в современных кризисных условиях Украины. Предложено усилить маркетинговую составляющую решения проблем.

Ключевые слова: технопарк; инновационная инфраструктура; промышленная кооперация; проблемы формирования и развития технопарков.

Arkady GUBERNYK

PhD, Associate Professor, Department of Marketing,
Odessa National Economics University, e-mail: k.market@oneu.edu.ua

TECHNOPARKS AS A KIND OF INDUSTRIAL COOPERATION

Gubernyk, A. (2015), *Technoparks as a kind of industrial cooperation*. Ed.: M. Zveryakov (ed.-in-ch.) and others [Technoparky yak vyid promyslovoi kooperatsii; za red. M. I. Zveriyakova (got. red.) ta in.], *Socio-economic research bulletin* (ISSN 2313-4569), Odessa National Economic University, Odessa, Issue 1, No. 56, pp. 41–48.

Abstract. *The issues relating to the activities of technoparks as a scientific-educational-industrial complexes, which are effectively provide the industrial cooperation were discussed in the article. The experience of the industrial parks and development trends in the most developed countries of the world were studied. The experience of functioning of technoparks and tendencies of their development in the most developed countries of the world were considered. Modern Ukraine's competitiveness on the global level in the ranking of countries of the world and its dynamics in the recent years was clarified. The specialization, advanced projects and directions of development of technology parks in the South of Ukraine were analyzed. Experience of formation of «Technopark «Chemo-Pol», the priority of which was the introduction in production of low-tonnage chemistry (MTX) and competitive materials and development of new chemical technologies were investigated. Prospects of formation of Agropark «Textiles» (Kherson) – a priority direction of development of which is creation of a new technology for the processing of raw materials for textile and light industry, were considered. The problems of formation and development of industrial parks as an element of innovation infrastructure that promote industrial cooperation in the contemporary crisis in Ukraine were summarized. It is proposed to strengthen the marketing component of problems solving.*

Keywords: *technopark; innovation infrastructure; industrial cooperation; government support; problems of formation and development of technoparks.*

JEL classification: *M31*

Постановка проблеми у загальному вигляді. Економічні умови першої чверті ХХІ століття та їх стрімка динаміка трансформації зумовлюють необхідність переходу до інноваційного науково-промислового розвитку, що базується на накопиченні наукоємного високотехнологічного промислового капіталу при потужній підтримці держави. Високі технології стають загальнодоступними і міра їх можливого використання визначається лише економічними ресурсами та інтелектуальним потенціалом країни. Перехід суспільства до якісно нового стану, що характеризується здатністю найефективнішого використання накопичених знань, стає визначальною запорукою виходу на належний рівень технологічного і соціально-економічного розвитку.

Багаторічний міжнародний досвід свідчить про те, що інновації можуть масово з'являтися лише завдяки соціально-економічній системі, яка поєднує науку, освіту і промисловість в єдині науково-освітньо-промислові комплекси. Вони представляють собою принципово нові господарсько-територіальні структури з виробничо-науковою кооперації, а саме: технополіси, бізнес-інкубатори, регіональні інноваційні фонди, центри субконтрактації, венчурні фірми і технопарки. Останні привертають особливу увагу в питаннях реформування кризової економіки і надання їй інноваційного імпульсу.

Розвиток технопарків після Другої світової війни в США, Великій Британії, Німеччині та Фінляндії показав високу ефективність таких господарсько-територіальних формувань в організації інноваційної інфраструктури та скорочення часу впровадження нових наукових розробок у виробництво. Новітня історія підтвердила цінність такого досвіду в стрімкому інноваційному прориві таких країн, як Китай та Індія, в еліту світової економіки. У ХХІ сторіччі досвід зарубіжних країн свідчить про високу ефективність індустріальних парків, що підтверджується їх великою кількістю: в США наразі діє 400 таких парків, в Чехії – близько 140, у Польщі – понад 60, в Туреччині – 262. У В'єтнамі, де створено близько 200 індустріальних парків, на них припадає 25% ВВП і 40% залучених інвестицій [1, с.60].

Результати діяльності технопарків як елементів інноваційної інфраструктури показали можливість стимулювання розвитку державного сектора науки і виробництва, кооперації малого та середнього інноваційного підприємництва на конкурентній основі.

Історія розвитку технопарків в Україні за останні 20 років свідчить про складність процесу організації та ефективного становлення таких науково-освітньо-промислових комплексів. Динаміка соціально-економічних умов країни та їх кризовий стан, вимагає сучасного

переосмислення існуючого положення щодо технопарків, виявлення проблем, пов'язаних з їх формуванням і ефективною діяльністю на державному і регіональному рівні.

Аналіз досліджень і публікацій останніх років. Дослідження технопарків висвітлювалися в працях таких відомих науковців, як А. Н. Асаул, В. М. Геєць, В. П. Кінах, В. Л. Макаров, В. П. Семіножко. Ретельно розглядаються проблеми взаємодії бізнес-суб'єктів та наукових закладів, їх кооперації, формування вертикальної та горизонтальної інтеграції, створення і розвитку інноваційних форм регіональної інфраструктури. Вітчизняні вчені О. А. Дорошко, А. А. Мазур, О. І. Продіус, І. В. Романець, В. П. Соловійов визначають помилки держави щодо формування таких інноваційних форм господарчої кооперації як технопарки та сучасні проблеми їх функціонування в Україні. Більшість з науковців акцентує увагу на відсутності державної підтримки технопарків і недосконалості законодавчої основи цього виду інноваційної господарської кооперації «науки-виробництва-бізнесу».

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Сучасні кризові процеси в Україні вимагають нового осмислення того, що відбувається, та розроблення шляхів подолання цієї ситуації. Однією з причин гальмування процесу формування та реалізації інноваційної моделі економічного розвитку в Україні є нерозвиненість наукової та інноваційної виробничої кооперації на регіональному рівні. Необхідний аналіз проблем формування та діяльності технопарків як базової одиниці в регіональній інноваційній інфраструктурі та дієвої форми господарчої кооперації, шляхів динамічної і ефективної реалізації взаємодії в ланцюжку наука – виробництво – підприємництво. Зроблені перші кроки щодо організації технопарків та господарчої кооперації, але ця задача особливої актуальності набуває на півдні України, де зосереджений значний науковий і виробничий потенціал, який недостатньо використовується в останні роки.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження проблем формування та функціонування технопарків як форми промислової кооперації на півдні України в кризових умовах другого десятиліття XXI століття.

Виклад основного матеріалу дослідження. В Україні перші технопарки з'явилися у 2000 році як структури, завданням яких є об'єднання наукових досліджень, розробок нових технологій з впровадженням у виробництво і випуск конкурентоспроможної на внутрішньому і зовнішньому ринках високотехнологічної продукції. Передбачена Законами України «Про інноваційну діяльність», «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків», прийнятими Верховною Радою в 1999 і 2000 роках, державна підтримка інновацій, створення технопарків, бізнес-інкубаторів та інших інноваційних структур, уже в 2003–2004 роках дозволила істотно поліпшити ситуацію в цій сфері [2; 3]. Але, на жаль, внаслідок змін законодавства, а також широкої політичної кампанії з витіснення технопарків з економічного та суспільного життя країни, умови їх діяльності різко погіршилися. У березні 2006 року економічні статті в законі про технопарки були частково відновлені, але їх практичне виконання не було забезпечено.

У результаті за останні 22 роки в Україні відбуваються такі процеси [3, с.60]:

- в 3,3 рази знизилася чисельність працівників в інноваційній сфері (в США й Західній Європі за цей час вона зросла в 2 рази, у Південно-Східній Азії – в 4 рази);
- в 3,5 рази знизилася кількість дослідників в галузі технічних наук (при цьому в 5,6 рази збільшилася їх чисельність в політичних науках, в 3,5 – юридичних осіб);
- у 14,3 рази зменшилося освоєння нових видів техніки;
- у 5,5 рази (з 60% до 11,2%) знизилася частка інноваційно-активних промислових підприємств (в Росії їхня частка становить 10%, в Польщі – 16%, в ЄС – у середньому 60%);
- практично повністю зруйнована галузева наука (із 220 організацій залишилося тільки 20), тобто розірвався ланцюг НДР – ОКР – впровадження; приріст ВВП за рахунок впровадження нових технологій в Україні становить 0,7%, тоді як в розвинених країнах цей показник досягає 60–90%.

Наведені дані переконливо демонструють ситуацію, за якої економіка України терміново потребує модернізації. Інноваційна діяльність є одним із найважливіших системних факторів, які при правильному використанні можуть дозволити вийти із сучасної кризової ситуації і

забезпечити національну безпеку держави. І в зв'язку з цим активізація інноваційної діяльності набуває особливого значення.

Показовим у цьому контексті є індекс глобальної конкурентоспроможності (The Global Competitiveness Index). Він являє собою глобальне дослідження і демонструє рейтинг країн світу за 113 змінними, які його супроводжують та детально характеризують конкурентоспроможність країни. Згідно з цим рейтингом за 2014–2015 роки серед 144 країн за показником економічної конкурентоспроможності Україна займає 76 в місце та її індекс становить 4,1, що нижче за показник таких держав як Естонія – 4,7, Коста-Ріка – 4,4, Руанда – 4,3 [4]. Динаміку індексу глобальної конкурентоспроможності за окремими країнами світу наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Індекс конкурентоспроможності окремих країн світу (бали від 1 до 7)
та місце в загальному списку із 144 країн (розроблено автором за даними [4])

Країни	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2014	
	бали	місце	бали	місце	бали	місце	бали	місце	бали	місце	бали	місце	бали	місце
Німеччина	5,51	5	5,46	7	5,41	7	5,37	7	5,39	5	5,48	6	5,5	5
США	5,67	1	5,74	1	5,43	1	5,59	2	5,43	4	5,47	5	5,5	3
Велика Британія	5,41	9	5,30	12	5,39	12	5,19	10	5,25	12	5,45	8	5,4	9
Японія	5,43	8	5,38	9	5,40	9	5,37	9	5,37	6	5,40	10	5,5	6
Франція	5,18	16	5,22	16	5,14	–	5,13	18	5,13	15	5,11	21	5,1	23
Польща	4,28	50	4,28	51	4,46	–	4,33	41	4,51	39	4,46	41	4,5	43
Казахстан	4,14	61	4,11	66	4,18	66	4,08	73	4,12	72	4,38	51	4,4	50
РФ	4,19	58	4,31	51	4,21	51	4,15	63	4,24	66	4,20	67	4,4	53
Україна	3,98	73	4,09	72	4,00	72	3,95	82	3,90	89	4,14	82	4,1	76

Індекс дає можливість бізнесу орієнтуватися на міжнародному ринку і повинен використовуватися державами, які прагнуть відповідати високим сучасним міжнародним стандартам, прагнуть до підвищення конкурентоспроможності та ліквідації перешкод на шляху інноваційного розвитку. Індекс є інструментом для аналізу проблемних моментів і розробки стратегій країни для досягнення стійкого економічного прогресу. Представники Всесвітнього економічного форуму вказують, що конкурентоспроможність національних економік визначається численними і дуже різноплановими чинниками. Поряд з інституційними чинниками вирішальне значення мають освіта і підвищення кваліфікації робочої сили, постійний доступ до нових знань і технологій. Останніми роками в Україні здійснюються спроби частково вирішити проблему формування інноваційної інфраструктури та на її основі ефективної промислової кооперації за рахунок створення системи технопарків.

У технопарках формується ланцюг, який пов'язує в процесі кооперації фундаментальні і прикладні дослідження. Результати кооперації проявляються в дослідно-конструкторських роботах і проектуванні інноваційних товарів та послуг, дозволяють отримати перші дослідні зразки інноваційної продукції і підготувати реальну основу для майбутнього широкого промислового виробництва. Виникає синергетичний ефект, коли наявність різнорідних малих промислових інноваційних фірм у рамках технопарку дозволяє об'єднати і направити в єдине русло інноваційні розробки і зусилля самих різних по професійній спеціалізації виробничих і науково-технічних колективів. В сучасних умовах саме рішення пограничних наукових і науково-технічних завдань стає основою потужного інноваційного прориву для підприємства, яке ефективно взаємодіє з технопарком.

Значення технопарків і доцільність їх створення як інноваційної форми промислової кооперації в Україні полягає в тому, що:

– вони є ефективною формою кооперації науки і виробництва, базою трансферу інноваційних досягнень до промисловості, бо скорочується до мінімуму тривалість циклу

«дослідження – розробка – впровадження»;

- у технопарках зосереджуються висококваліфіковані кадри різних спеціальностей – учені, розробники, дослідники, аналітики, інженери, спеціалісти різного профілю, зосереджується унікальне устаткування, обчислювальні центри, лабораторії, що забезпечує можливість міжгалузевих досліджень та кооперації, які сприяють синергетичному ефекту діяльності;
- фінансовий капітал представлений венчурним капіталом;
- у технопарках формується еталонне середовище з точки зору як економічних, так і організаційно-географічних умов для створення нових, наукомістких виробництв;
- інноваційна та інвестиційна діяльність технопарків базується на матеріально-технічній і виробничій базі їх учасників;
- учасниками технопарків можуть бути уже існуючі підприємства, які зацікавлені у співпраці з науковим центром у сфері впровадження його розробок, або у використанні інфраструктури та обладнання наукового центру;
- наукова і виробнича інфраструктура технопарків здатна забезпечити проведення всього комплексу робіт відповідно до проектів – від наукових досліджень до промислового випуску інноваційної продукції, маркетингових досліджень і навіть навчання персоналу.

В Україні можна виділити основні інноваційні структури, для яких передбачено відповідне спеціальне законодавство, і чії функції практично збігаються з традиційним розумінням ТП або технопаркової структури в світі. До них в Україні належать: ТП (впроваджена модель); НП (наукові парки, модель проходить дослідне впровадження на прикладі наукового парку «Київська політехніка»; технополіс (модель в процесі розробки в рамках пілотного проекту технополісу «Київська політехніка» та реалізації національного проекту «Технополіс»).

На півдні України з 2006 року прогнозувалась діяльність технопарків «Технопарк «Хемо-Поль» [5], агропарку «Текстиль» (м. Херсон) [6] та була запропонована пропозиція щодо використання площі та інфраструктурних можливостей морського порту та створення логістичного індустріального парку [7]. Основні характеристики цих парків представлено в табл. 2.

Таблиця 2

Основні характеристики технопарків півдня України (розроблено автором за даними [6; 7])

Назва парку	Рік заснування	Основа	Спеціалізація
«Технопарк «Хемо-Поль» (м. Одеса)	2006	Інститут біоорганічної хімії та нафтохімії НАН України та ЗАО «АВС Кемикалс Индастри»	Впровадження у виробництво продуктів малотоннажної хімії (МТХ), конкурентоспроможних матеріалів, розробка нових хімічних технологій.
Агропарк «Текстиль» (м. Херсон)	2007	ХНТУ МОН України	Біотехнології, розробка наукових основ їх використання в АПК
Індустріальний парк	–	Велике підприємство – Морський порт	Логістичні послуги, маркетингові дослідження

Очевидні серйозні науково-технічні проекти – технопарки, які могли б пожвавити економіку півдня України і створити первісну основу інноваційної інфраструктури регіону. На півдні України є умови створення технопарків різного профілю, які могли б надати великі можливості промислової кооперації для малих та середніх підприємств різних галузей господарства. Проте, на думку більшості аналітиків були допущені помилки, які призвели до уповільнення в умовах України формування технопарків або неможливості їх реалізації. Для подальшого розвитку технопарків як елементів інноваційної інфраструктури, що сприяють

ефективній промисловій кооперації, необхідний аналіз допущених помилок та рекомендації щодо створення умов для функціонування технопарків. У загальному вигляді головні проблеми можна охарактеризувати таким чином:

1. В країні відсутні стратегії та стратегічний контролінг системи технопарків, а саме – підтримка їх стратегічного управління, забезпечення взаємодії планування і контролю на стратегічному рівні, забезпечення на державному рівні якісною та своєчасною інформацією, достатньою для прийняття зважених управлінських рішень. У зв'язку з цим існує гостра необхідність детально дослідити роботу українських технопарків, їх переваги та недоліки, визначити й економічно обґрунтувати варіанти їх подальшого розвитку та взаємовідносин з державою. Аналітики вказують, що нинішні проблеми технопарків – це не результат сьогоднішньої фінансової і політичної кризи, це результат нехтування державою науково-технічної та інноваційної сфери, яка накопичувалася роками [3, с.75].

2. Недосконалість інституційної основи ефективного функціонування таких господарсько-територіальних утворень, як технопарки. Існуюче правове регулювання має значні суперечності, вимагає забезпечення узгодженості прав учасників процесу та відповідності нинішнім реаліям економічної та політичної ситуації в країні.

На головні помилки в законодавчій основі системи технопарків вказує В. П. Соловйов [5, с.19]: «... якщо мати на увазі підтримку масового характеру інноваційної діяльності, то значною мірою це можна пояснити помилковим вибором основних об'єктів інвестування. Такими об'єктами були визначені «інноваційні проекти». В Україні не існує законодавчого регламенту щодо структури, форми та змісту інвестиційних проектів, на відміну від регламентації діяльності підприємств та адміністративних територій. Це означає, що підприємства та адміністративні території можуть бути відносно стабільними автономними суб'єктами економічної діяльності, а інвестиційні проекти – не можуть, оскільки, проект – всього лише керівництво до дії. ... Наступною фатальною помилкою було визнання за технопарком як права, так і, по суті, обов'язків займатися комерційною діяльністю. Про це свідчить, зокрема, надання технопарку пільг з податків на прибуток і на додану вартість. Насправді технопарки повинні всього лише сприяти налагодженню понятійного інтерфейсу між тими, хто може запропонувати нововведення, і тими, кому ці нововведення можуть бути цікаві (щоб їх використовувати або щоб не дати ними скористатися конкурентам)».

3. Нестабільна фінансова підтримка, більшість дієвих форм економічної підтримки скасовані. Державна фінансова підтримка законодавчо не передбачена на організацію та функціонування самого ТП. Разом з тим, досвід усіх країн, що успішно інтегрують технопарки в інноваційну складову економіки країни, свідчить про обов'язкове державне фінансування цих структур. Ще в 1996 році китайські лідери зазначали, що створення технопарків стало найбільшим досягненням розвитку високих технологій Китаю у ХХ столітті [5, с.59]. За наявності підтримки з боку держави технологічні парки забезпечують створення нових робочих місць, розвиток високорентабельних видів бізнесу і наповнення національних ринків наукомісткою технологічною продукцією.

4. Відсутність єдиного понятійного апарату і, як наслідок, різночитання у змісті поняття «технологічний парк». В Україні не робиться навіть спроби розглянути з єдиної точки зору, у тому числі, в правовому аспекті, такі інноваційні структури, як технологічні парки, наукові парки, індустріальні (грюндерські) парки, бізнес-інкубатори, інноваційні центри, кластерні об'єднання, технологічні платформи. Це призводить до юридичних і організаційних непорозумінь та бар'єрів, збільшує ризики діяльності. При опрацюванні цього питання необхідно враховувати особливості поточного моменту, національну та регіональну специфіку економічного розвитку в Україні.

Важливо також розуміти, що в світі існує визнана Міжнародною асоціацією наукових парків (ІЛ8Р) тенденція зміни формату функціонування наукових і технологічних парків [10, с.85]. Трансформація понять та їх утримання згідно з науково-технічним прогресом, який бурхливо розвивався в ХХІ столітті, та інформаційно-комунікаційними технологіями, форм існування та інструментів взаємодії учасників процесу, відбувається кожні 15–20 років.

У зв'язку з цим, варто докорінно міняти концептуальні засади створення та функціонування технологічних парків в Україні з урахуванням світового та накопиченого національного досвіду, змінювати вектор їх розвитку, налаштовуючи його на світові тенденції цього процесу.

5. Недостатня маркетингова діяльність, як держави, так і самих технопарків. Практично відсутня інформація про діяльність технопарків, про послуги, які вони пропонують, труднощі, які вони відчувають, і необхідну допомогу з боку маркетингових агентств та можливі варіанти інвестування інноваційних проектів. Необхідна грамотна маркетингова діяльність технопарків зі створення та просування своїх послуг з метою прискорення комерціалізації інновацій. Як і для будь-якого підприємства в ринковому середовищі, маркетинг технопарків передбачає:

- вивчення особливостей маркетингового середовища цього територіально-господарського утворення, у тому числі, макро- і мікроринкового середовища;
- формування маркетингової системи інформації цього технопарку; проведення систематичних маркетингових досліджень щодо динаміки і тенденцій попиту і пропозиції на ринку пропонованих технопарком послуг;
- сегментування ринку і вибір власних ринкових ніш: визначення цільової аудиторії; за допомогою маркетингових досліджень розуміння поведінки споживачів для їх ефективної пропозиції і реалізації; позиціонування технопарку на локальному, державному та міжнародному ринку інноваційних продуктів і послуг;
- маркетингове стратегічне планування: дослідження конкурентного середовища та оцінка своїх конкурентних переваг, вибір стратегії розвитку і складання плану;
- розробка комплексу маркетингу: товарної, цінової, комунікативної політики і політики розподілу продукції і послуг технопарку;
- маркетинговий контроль і аудит діяльності технопарку, перевірка отриманих результатів і коригування з тактичними планами маркетингової діяльності.

Висновки і перспективи подальших розробок. Діяльність таких нових господарсько-територіальних утворень як технопарки, вимагає пильної уваги. Зарубіжний досвід свідчить про те, що вони можуть суттєво впливати на формування інноваційної інфраструктури на різних ієрархічних рівнях. У сучасній економіці України існують бар'єри, що перешкоджають розвитку мережі технопарків. Для їх подолання потрібно, перш за все, осмислення проблем, пов'язаних з формуванням і ефективним функціонуванням технопарків в сучасній соціально-економічній ситуації. Необхідна грамотна маркетингова діяльність технопарків щодо створення та просування своїх послуг з метою прискорення комерціалізації інновацій. Зазначено, що в умовах ринку необхідно приділяти більше уваги розробці маркетингової стратегії діяльності технопарку та заходам щодо її реалізації. До них, перш за все, належать: сегментування ринку і вибір своїх ринкових ніш, визначення своєї цільової аудиторії; розробка комплексу маркетингу: товарної, цінової, комунікативної політики і політики розподілу продукції та послуг технопарку, маркетинговий контроль.

Література

1. Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків: Закон України № 991-XIV від 16.07.1999 р. [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/991-14>.
2. Про внесення змін до Закону України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» та інших законів України: Закон України № 3333-IV від 12.01.2006 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3333-15>.
3. Мазур А. А. Технологічні парки України / А. А. Мазур, С. В. Пустовойт // Наука та інновації. – 2013. – Т. 9. – № 3. – С. 59–72.
4. The Global Competitiveness Report [Electronic source]. – Access: <http://www.weforum.org/issues/global-competitiveness>.

5. Морозова И. В. Перспективы создания логистических промышленных парков / И. В. Морозова, М. Е. Перепичко // Восточно-Европейский журнал передовых технологий. – 2013. – № 3 (63). – С. 4–9.
6. «Технопарк Хемо-Поль» [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://chemopol.com.ua/innovative-structure/technopark-hemopol>.
7. Технопарк «Текстиль» [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://technopark2007.at.ua>.
8. Романец І. В. Удосконалення національної моделі технологічних парків України / І. В. Романец // Регіональна бізнес-економіка та управління. – 2013. – № 3 (39). – С. 31–38.
9. Соловйов В. П. Технологічні парки в Україні: від вихідної концепції – до реальної практики / В. П. Соловйов // Наука та наукознавство. – 2014. – № 1. – С. 15–20.
10. Goegl H.-J. Knowledge loves company, Successful models of Cooperation between Universities and Companies in Europe / H.-J. Goegl, C. Schedler // Landschaft des Wissens, 2009. – (ISBN 978-0-230-57586-8).

References

1. «About special regime of innovation activity of technological parks»: Legal Act of Ukraine, No. 991-XIV, 05.12.1999» [«Pro spetsialnyi rezhym innovatsiinoi diialnosti tekhnolohichnykh parkiv»]: Zakon Ukrainy, No. 991-XIV, 05.12.1999], available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/991-14>.
2. «About amendments to the Law of Ukraine «About special regime of innovation activity of technological parks» and other laws of Ukraine: Legal Act of Ukraine, No. 3333-IV, 12.01.2006» [«Pro vnesennia zmin do Zakonu Ukrainy «Pro spetsialnyi rezhym innovatsiynoi diialnosti tekhnolohichnykh parkiv» ta inshykh zakoniv Ukrainy»]: Zakon Ukrayiny, No. 3333-IV, 12.01.2006], available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3333-15>.
3. Mazur, A. A., Pustovoyt S. V. (2013), «Technological Parks of Ukraine» [Tekhnolohichni parky Ukrainy], Science and innovations, No. 3, pp. 59–72 (ukr)
4. «The Global Competitiveness Report», available at: <http://www.weforum.org/issues/global-competitiveness>.
5. Morozova, Y. V., Perepychko, M. E. (2013), «Perspectives of logistic industrial parks creation» [Perspektivy sozdaniya logisticheskikh industrialnykh parkov], East European Journal of advanced technology, No. 3 (63), pp. 4–9 (rus)
6. «Technopark Khemo-Pol» [Tekhnopark Khemo-Pol], available at: <http://chemopol.com.ua/innovative-structure/technopark-hemopol> (rus)
7. Technopark «Textile» [Tekhnopark «Tekstil»], available at: <http://technopark2007.at.ua> (rus)
8. Romanets, I. V. (2013), «Improvement of the national model of technological parks of Ukraine» [Udoskonalennia natsionalnoi modeli tekhnolohichnykh parkiv Ukrainy], Regional Business Economics and Management, No. 3 (39), pp. 31–38 (ukr)
9. Solovyov, V. P. (2014), «Technological parks in Ukraine: from the original concept – to the real practice» [Tekhnolohichni parky v Ukraini: vid vykhidnoi kontseptsii – do realnoi praktyky], Nauka ta naukoznavstvo, No. 1, pp. 15–20 (ukr)
10. Goegl, H.-J., Schedler, C. (2009), «Knowledge loves company, Successful models of Cooperation between Universities and Companies in Europe», Landschaft des Wissens, ISBN 978-0-230-57586-8.

Стаття надійшла до редакції 17.02.2015.